

Rättigheter och ansvar

Vi har alla rättigheter som skyddar vårt välbefinnande – men vi har också ansvar: vi måste ta hand om oss själva och andra. I den här uppgiften funderar vi på vad rättigheter och ansvar betyder, hur de syns i vardagen och hur vi tillsammans kan bygga välmående.

Rättighet = Du har tillåtelse eller möjlighet till något bra. Du får göra något eller få något. *(Exempel: rätt till vila.)*

Ansvar = Du tar hand om något, och det är något du ska göra – även när du inte har lust. *(Exempel: ansvar för ditt beteende eller din egen kropp.)*

Instruktioner:

1. Dela in eleverna i grupper på 3–4 personer.
2. Skriv eller lägg upp två ord bredvid varandra på tavlan eller väggen (ni kan också använda något digitalt verktyg!):
Rättighet
Ansvar
3. Varje grupp får några situationskort som beskriver situationer kopplade till välmående.
4. Gruppen gör följande tillsammans:
 - Läser korten tillsammans
 - Diskuterar och bestämmer om situationen handlar om en rättighet eller ett ansvar
 - Fäster kortet i rätt kolumn på tavlan eller väggen
5. Diskutera med hela klassen om era upplevelser av uppgiften:
 - Var det ibland svårt att avgöra om något är en rättighet eller ett ansvar?
 - Kan något vara både rättighet och ansvar?
 - Hur kändes det när gruppmedlemmarna tyckte olika?
 - Varför är det viktigt att vi har både rättigheter och ansvar?
 - Finns det någon rättighet eller något ansvar som du tycker borde lyftas fram mer i skolan?

Du är ifred en stund om du vill.	Du säger "nej" om någon ber dig göra något otrevligt.	Du vilar tillräckligt.	Du berättar om någon skadar sig själv.	Du ber en vuxen om hjälp om något känns svårt
Du ser till att alla känner sig trygga i klassen.	Du rör på dig varje dag.	Du är dig själv.	Du tvättar tänderna varje morgon och kväll.	Du följer gemensamma regler i klassen och i skolan.
Du väljer själv om du spelar med andra eller ensam.	Du lyssnar om kompisen vill berätta om något hen oroar sig för.	Du äter skolmaten eller i alla fall smakar på den.	Du berättar för en vuxen om någon blir mobbad.	Du för skräpet i skräpkorgen även om det inte är ditt skräp.
Du deltar i klassens gemensamma beslut.	Du berättar om du är nervös eller ledsen.	Du mobbar inte andra.	Du berättar om du blir mobbad.	Du går till skolans hälsovårdare om du mår dåligt.
Du tar med en ny elev i leken.	Du gör dina läxor.	Du säger din åsikt även om andra tycker olika.	Du ber om förlåtelse om du har sårat någon med ord eller handlingar.	Du hjälper en kompis som har tappat sina saker på golvet.